

เข็มิกา สรรเสริญ 2553: การวิเคราะห์ภาพพจน์ในวรรณกรรมเยาวชน กรณีศึกษา
วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ภาษาศาสตรประยุกต์) สาขาภาษาศาสตรประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ทัศนาลัย บุรพาชีพ, Ph.D.
207 หน้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประเภทต่างๆ ของภาพพจน์ที่พบใน
วรรณกรรมเยาวชน 2) ความถี่การใช้ภาพพจน์แต่ละประเภทในวรรณกรรมเยาวชน
3) ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทยผ่านทางวรรณกรรมเยาวชน

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้รวบรวมมาจากรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์
อะวอร์ด จำนวน 7 เรื่อง คือ “เด็กหญิงนางฟ้า” ของดาราราย, “ส้มสีม่วง” ของดาวกระจาย,
“ปราสาทกระต่ายจันทร์” ของจันทร์เจ้า, “ครุฑน้อย” ของคอยหนู, “เจ้าชายไมวิเศษ” ของปริดา
อักรจันท์โชติ, “เด็กหญิงสวนกาแฟ” ของเม น้อยนาเวศ และ “มัจฉานุผจญภัย” ของ ชาติกาล
โดยใช้การให้คำจำกัดความของประเภทภาพพจน์ของ หุมสาย สุวรรณชมภู และนำกลุ่มตัวอย่าง
มาวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ และการจัดประเภทภาพพจน์ที่พบตามหลักการ

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีการใช้ภาพพจน์ในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์
อะวอร์ด จำนวน 11 ภาพพจน์ ได้แก่ 1) การเลียนแบบเสียงธรรมชาติ 2) คำถามเชิงวาทศิลป์
3) อุปมา 4) อุปลักษณ์ 5) อติพจน์ 6) บุคลาธิษฐาน 7) ปฏิพจน์ 8) การกล่าวอ้างถึง
9) ปฏิทรรศน์ 10) สัมพจน์ และ 11) นามนัย นอกจากนี้ วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล
นายอินทร์ อะวอร์ด ยังสะท้อนภาพวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทย ได้แก่ ภาพสะท้อนเรื่อง
พุทธศาสนากับสังคมไทย วิธีการดำรงชีวิตของคนไทยในชนบท ค่านิยมในสังคมไทย ภูมิปัญญา
พื้นบ้านของไทย และประเพณีท้องถิ่นของชาวไทยภาคใต้